

**institució altempordanesa
per a la defensa i estudi de
la natura. butlletí núm. 166
hivern 2018-2019**

Butlletí núm. 166
Hivern 2018-2019

**Editat per la Institució
Altempordanesa per a la
Defensa i Estudi de la Natura
(IAEDEN), entitat independent
sense afany de lucre i membre
de la Federació Ecologistes de
Catalunya.**

Apartat correus 245 Figueres
Tel.: 972 67 05 31
e-mail: iaeden@iaeden.cat
web: www.iaeden.cat

Junta directiva de la IAEDEN 2018
President: *Llorenç Pascua*
Vicepresidenta: *Bàrbara Schmitt*
Secretari general: *Lluís Serrano*
Tresorera: *Consol Rovira*
Vocals: *Carme Bosch, Ignasi Batet,
Xavier Vizcaíno, Joan Martí,
Vicenç Serradell, Leonel Manso,
Miquel Sanchez, Marcel Gutinell,
Lluís Benejam, Esteve Robleda,
Anna Albó, Ariana Seglar,
Neus Giró, Frederic Fortunet,
Almodís Ferrer, Anna Maria Pujol.*

Han col·laborat en aquest número:
*Marta Ball-Ilosera, Ignasi Batet,
Lluís Benejam, Ramon Caralt,
Silvia Guitard, Marcel Gutinell,
Berto Minobis, Mireia Monegal,
Llorenç Pascua, Montse Pascual,
Mònica Pepa, Joan Ventura,
Lluís Vila, Xavier Vizcaíno,
Miquel Sánchez.*

Composició de textos:
Fotocomposició Roger - Figueres

Imprès a:
Gràfiques Canigó

Imprès en paper ecològic

IAEDEN no comparteix
necessàriament les opinions
expressades en les col·laboracions
signades pels seus autors.

© 2018, IAEDEN

S U M A R I

Portada	
Pintura de l'Evarist Vallès (1923-1999)	
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	4
Noticiari	8
Salvem l'Empordà	11
Cap al decreixement del sector porcí industrial	14
Reflexions d'en Ramon: Contaminació i salut	16
Què hem de fer amb els plàstics, els microplàstics i altres m...?	18
Butlleta d'inscripció	19

Les aportacions econòmiques a favor de la
IAEDEN-Salvem l'Empordà es poden fer a
TRIODOS, compte núm.

ES12 1491 0001 2130 0007 9133.

Els donatius i la quota de soci/sòcia es poden
desgravar de l'IRPF. Només ens heu de fer saber
el vostre DNI, i us enviem un certificat.

amb el suport de:

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

CAL RECORDAR-HO?

La responsabilitat ecològica és un primer deure de totes les persones, de totes les institucions i de tots els pobles. Si no cuidem la nostra casa, vivim suïcidant-nos.

PERE CASALDÀLIGA

Sovint tinc la sensació que, inconscientment, pensem que els atemptats ecològics greus només es produeixen en llocs molt allunyats de nosaltres, on governs poc democràtics i corruptes són la garantia d'impunitat per als autors, circumstància que els anima a delinquir contra el medi ambient en benefici propi. Alhora la legislació i les formes democràtiques amb les quals aquí ens regim ens donen la tranquil·litat que, a prop nostre, certes coses no poden passar. Quan, a casa nostra, es denuncia alguna irregularitat greu en el camp ecològic considerem, sovint, que són els efectes inevitables de l'economia que ens beneficia a tots, i que els ecologistes només ho aprofiten per buscar protagonisme i notorietat. Res més lluny de la realitat.

Catalunya té un problema ecològic i sanitari molt greu que fa anys que dura i va creixent: gairebé la meitat de les masses d'aigua subterrànies estan contaminades. A molts llocs no es pot beure l'aigua provinent d'aquestes fonts pels greus riscos que suposa per a la salut, especialment en els infants, les dones embarassades i la gent gran. Les causes: un excés de nitrats d'origen agrari i ramader, majoritàriament provinents de purí porcí que s'escampa, com adob, principalment per zones properes a les de granges de porcs. La solució: informes científics i tècnics, acceptats pel govern, indiquen que, com que les masses d'aigua subterrània es van renovant de forma extremadament lenta, cal reduir substancialment les aportacions de nitrogen al sòl.

A l'Alt Empordà tenim el panorama següent: de 68 municipis, 34 tenen els aqüífers contaminats.

Mentrestant, com que la percepció d'aquest problema no causa, per ara, ni alarma ni revoltes socials, els diferents departaments, direccions generals i agències de la Generalitat que hi estan implicats, es poden permetre el luxe de no fer res útil per solucionar-ho. Això sí, han anunciat als quatre vents que informaran desfavorablement els nous expedients d'activitats ramaderes ubicades en llocs que agreugin el problema. Malauradament aquesta lloable intenció només va destinada a una de les tres categories en què estan catalogades les granges segons la seva capacitat i, per aquest fet, permet un 80% (!!!) d'excepcions. Una burla. Aquesta és la forma d'actuar que, allunyant-se de buscar el bé comú, va destinada, clarament, a afavorir uns interessos escandalosament particulars. El bé comú...? No era aquesta la finalitat, única i irrenunciable, de la política?

CALENDARI D'ACTIVITATS

• Divendres 18 de gener. Cens d'ajocadors d'ocells aquàtics de la comarca

Durant el gener, a tot Catalunya, es realitza el cens d'ocells aquàtics hivernants. Algunes de les espècies d'ocells que s'han de censar s'ajunten al vespre per crear ajocadors i passar la nit agrupats. L'objectiu d'aquest cens és fer el recompte d'aquests ajocadors de corbs marins, esplugabous, arpelles... que hi ha a la comarca. Cal tenir un mínim de coneixement en identificació d'ocells per participar-hi.

Hora i lloc de trobada: 16 h al Cortalet del PNAE.

Aportació i inscripcions: aquesta activitat és gratuïta perquè forma part del projecte "Col·labora per la biodiversitat a l'Empordà" finançat pel Departament de Territori i Sostenibilitat. Cal inscriure's prèviament a apnae@apnae.org o al telèfon 972 454 672 abans del dia 16 de gener per tal de planificar el cens.

Organitza: APNAE, Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, ICO.

• Dissabte 19 de gener. Cens d'ocells hivernants aquàtics

Durant el gener, a tot Catalunya, es realitza el cens d'ocells aquàtics hivernants. A la comarca, aquest cens es realitza en diferents zones protegides, però hi ha molts altres indrets d'interès, com rius, rieres, basses... és per això que un any més, amb l'ajuda de voluntaris, es vol censar totes aquestes zones per tal de tenir una cobertura comarcal més gran de la hivernada d'aquests ocells. Cal tenir un mínim de coneixement en identificació d'ocells per participar-hi.

Hora i lloc de trobada: 8 h a diferents punts que es concretaran directament amb les persones que s'inscriguin.

Aportació i inscripcions: aquesta activitat és gratuïta perquè forma part del projecte "Col·labora per la biodiversitat a l'Empordà" finançat pel Departament de Territori i Sostenibilitat. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531 abans del dia 16 de gener per tal de planificar el cens.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, APNAE.

• Dissabte 19 de gener. IX cens de duc al Parc Natural de Cap de Creus

El Parc Natural de Cap de Creus, amb la col·laboració del grup natura de la IAEDEN i APNAE, organitza aquest cens per tal de detectar les diferents parelles de duc que crien a la zona del Parc.

Hora i lloc de trobada: 15.30 h a l'aparcament del CAT de Vilajuïga. Es preveu finalitzar cap a les 19.00 h aproximadament.

Aportació i inscripcions: aquesta activitat és gratuïta perquè forma part del projecte "Col·labora per la biodiversitat a l'Empordà" finançat pel Departament de

Territori i Sostenibilitat. Cal inscriure's prèviament a pncapcreus@gencat.cat o 972 19 31 91.

Organitza: Parc Natural de Cap de Creus.

Col·labora: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, APNAE.

• **Diumenge 27 de gener. Sortida ornitològica a Olot**

El proper 27 de gener farem la ja tradicional sortida hivernal a la Garrotxa per identificar i conèixer ocells de bosc amb l'ornitòleg Joan Ventura.

Hora i lloc de trobada: 8 h a Figueres a l'aparcament del supermercat Esclat de la carretera de Vilafant. Cal portar: calçat còmode, esmorzar i binocles.

Aportació i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Dijous 7 de febrer. Jornada tècnica: com incrementar la matèria orgànica en el sòl a partir de recursos locals?**

Matinal teoricopràctic de com preparar una pila de compostatge als sòls agrícoles per tal de millorar-ne la fertilitat.

Hora i lloc: 10 h del matí als Aiguamolls de l'Empordà (lloc a concretar).

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531.

Organitza: Grup de treball de custòdia agrària de la IAEDEN.

• **Dissabte 23 de febrer. Vermut de socis! Cap on anem aquest 2019?**

Aquest any 2019 volem repetir el format d'assemblea general que vam fer el 2018 i que va ser un èxit d'assistència i participació. Per aquest motiu, a les 11 h, a la sala de la Cate de Figueres, farem una assemblea per valorar el que s'ha realitzat durant l'any 2018 i posteriorment junts decidirem els temes prioritaris a tractar el 2019. A les 13 h, acabarem amb un Vermut al Bar de la Cate amenitzat amb música en directe amb el jazz de l'Orlina Quartet.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà en el marc de la seva assemblea anual de socis.

• **Diumenge 24 de febrer. El Fluvià pas a pas, tercera etapa**

Sortida per descobrir els valors naturals i culturals que amaga el riu Fluvià, des del seu naixement fins que arriba al mar. En aquesta tercera etapa, recorrerem la zona entre Sant Joan les Fonts i Argelaguer, acompanyats de l'Ignasi Batet. Cal venir preparats per caminar i ser previsors amb el temps que pugui fer. Cal dur: esmorzar, dinar i prismàtics.

Lloc i hora de trobada: A la plaça de l'església d'Argelaguer, a les 9 hores. Deixarem alguns cotxes aquí i amb els altres ens arribarem fins al punt d'inici a Sant Joan les Fonts. Al final de l'excursió, ja a Argelaguer, tornarem a Sant Joan les Fonts a buscar els cotxes que haurem deixat al matí. **Durada:** tot el dia.

Aportació i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Divendres 15 de març. Conferència: “El turó europeu a l'Empordà. Recuperant el carnívor més amenaçat de Catalunya”**

Aquesta conferència anirà a càrrec de Salvador Salvador, biòleg i coordinador del Pla de recuperació del turó a Catalunya. Aquesta activitat és gratuïta perquè forma part del projecte “Col·labora per la biodiversitat a l'Empordà” finançat pel Departament de Territori i Sostenibilitat.

Hora i lloc de trobada: 19 h a la Cate de Figueres.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Diumenge 17 de març. Sortida naturalista al Talló (Alta Garrotxa)**

El Talló és un cim situat a l'Alta Garrotxa, entre la vall del Bac i la vall de Salarsa, constituint, juntament amb el Puig Ou, unes muntanyes molt representatives d'aquest Espai d'Interès Natural. La visió circular i la diversitat de comunitats vegetals que ofereix paga la pena un esforç. Caminada per conèixer l'entorn i la natura a càrrec del naturalista Ignasi Batet i Trias.

Desnivell acumulat: 650 metres aproximadament.

Hora i lloc de trobada: 9 h a la plaça de l'església d'Oix. Sortida de tot el dia.

Cal portar: roba d'abric, calçat adequat per caminar, esmorzar, dinar, aigua, prismàtics i càmera (optatiu).

Aportació i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Diumenge 24 de març. Sortida per conèixer l'estany Llampol i els seus entorns amenaçats per un projecte de granja de porcs**

Us convidem a aquesta sortida matinal per conèixer l'estany Llampol, un estany temporani amagat i oblidat al cor de les Basses de l'Albera, entre Capmany i Sant Climent. Aquest reservori de biodiversitat i els seus entorns estan amenaçats per un projecte de granja de porcs que es vol construir. La visita guiada anirà a càrrec del naturalista Joan Budó i l'historiador Lluís Serrano. Junts ens explicaran l'enorme interès, tant natural com de patrimoni històric de la zona. No cal que porteu menjar perquè a mig matí **us convidarem a esmorzar** amb productes de custòdia agrària de la comarca.

Hora i lloc de trobada: 9 h davant de l'ajuntament de Sant Climent.

Aportació i inscripcions: aquesta activitat és gratuïta perquè forma part del projecte “Col·labora per la biodiversitat a l'Empordà” finançat pel Departament de Territori i Sostenibilitat. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

CURSET: El Petit Naturalista

T'agrada la natura? Tens entre 6 i 12 anys? Vols conèixer més a fons els animals que tenim a casa nostra? Des del grup de natura de la IAEDEN, t'ofereim el **curs del petit naturalista**, un petit curs on una tarda o matí al mes podràs aprendre més sobre diferents grups d'animals, ocells, amfibis i insectes.

Curs d'introducció al naturalisme adreçat a nens i nenes entre 6 i 12 anys, en el qual mensualment es farà una sortida-taller per a descobrir diferents temàtiques: els ocells, els amfibis, els mamífers, el medi marí i els insectes.

Aportació i inscripcions: aquesta activitat és gratuïta perquè forma part del projecte "Col·labora per la biodiversitat a l'Empordà" finançat pel Departament de Territori i Sostenibilitat. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades. **A les sortides, els nens i nenes cal que vinguin acompanyats d'un tutor.**

Les sortides i els tallers programats són:

- **Diumenge 17 de febrer.** Els ocells dels aiguamolls, a les 15 h a l'aparcament del Matà del PNAE a càrrec del naturalista Joan Ventura.
- **Dissabte 23 de març.** Els mamífers i els seu rastres, a càrrec del naturalista Ignasi Batet. **Hora:** a les 15 hores. **Lloc:** a concretar.
- **Dissabte 6 d'abril.** Els amfibis dels aiguamolls, a les 20 h a l'aparcament del Cortalet del PNAE a càrrec de les coordinadores de l'Observatori dels Amfibis, Sandra Saura, Ceci Pedernera i Maria Pifarré.
- **Diumenge 19 de maig.** Els animals del medi marí, a les 10 h al Port de la Selva, al costat de l'hostal càmping l'Arola a càrrec del naturalista Marcel Gutinell.
- **Dissabte 15 de juny.** Els insectes dels nostres camps, hora i lloc per concretar a càrrec del naturalista Joan Ventura.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Campanya de recollida de dades d'atropellaments d'animals salvatges a les carreteres de la comarca

Des del grup de natura de la IAEDEN, i amb la col·laboració de l'APNAE, es vol recollir, durant aquest any 2019, dades sobre atropellaments (carretera, km, animal...) per tal de conèixer les diferents espècies que són atropellades a les carreteres de la nostra comarca i identificar així quins són els punts o trams de carreteres més conflictius per a la fauna.

És per això que s'ha creat una adreça electrònica grupnatura@iaeden.cat on ens podeu fer arribar totes les dades observades durant aquest any 2019: data, número de carretera, punt quilomètric, nom de l'espècie, foto, si en teniu...

Esperem la vostra col·laboració per tal de recollir el màxim de dades!

Foto: Joan Ventura

Taller de plantes medicinals 2018

Amb la Cristina Viñas vam anar a Espolla el 10 de novembre passat per realitzar el taller de plantes medicinals. Vam conèixer diferents plantes que podem trobar de forma natural a la zona i boscos de prop, i que tenen moltes

Foto: Mònica Pepa

propietats nutritives i medicinals, i alhora la Cristina ens va cuinar dues receptes, Figuerassa amb verdures, amb penques tendres de figuerassa (*Opuntia ficus-indica*) i Curri de l'Albera, amb flors de perpètua seca (*Helichrysum stoechas*). Vam poder tastar aquests deliciosos menjars i també vam degustar els Prellons (*Pyrus spinosa*) en almívar que la Cristina va portar ja preparats. Tots, més d'una vintena de participants, vam quedar seduïts per la senzillesa dels menjars i el seu atractiu sabor.

Notícies del grup de treball de Custòdia Agrària

El divendres 26 d'octubre passat vam poder gaudir de la jornada tècnica "Eines per a l'impuls a la producció ecològica de l'Empordà", a l'Ecomuseu Farinera de Castell d'Empúries, organitzada per la IAEDEN en el marc del Pla Anual de Transferència de Tecnològica de la Generalitat. La jornada va tenir molt bona acollida amb la participació de 25 persones que van col·laborar enriquint el debat amb les seves opinions i experiència pròpia.

L'acte es va iniciar amb la presentació de la Mercè Mauri, de l'Agència de Desenvolupament del Ripollès, que va presentar la marca PRODUCTE DEL RIPOLLÈS, que és una marca de garantia que s'organitza a partir d'una associació de productors del territori que rep el suport de l'administració pública per tal de promocionar el producte local. I la segona part va consistir en un debat per tal d'identificar les oportunitats i debilitats de la producció i comercialització ecològica a la comarca amb Marta Carola, productora de vaca de l'Albera; Enric Navarro, del Parc Agroecològic d'Albons; Miquel Vilardell, de l'Agroturisme Can Salva de Torroella de Fluvià, i la participació de tot el públic.

Moment de la taula rodona i debat de la jornada.

Foto: Custòdia Agrària

Tothom va estar d'acord en el fet que el producte ecològic és invertir en salut, que cal treballar per la promoció del producte ecològic i de proximitat i en la conscienciació per part del consumidor, així com buscar fórmules de cooperació dins del sector, i tot plegat sense perdre de vista l'exemple de països, com França, que tenen més anys d'experiència.

També, i com que ja estem acabant l'any, el dijous 22 de novembre vam organitzar la trobada anual de finques agràries amb acord de custòdia de la IAEDEN a les 7 de la tarda a l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries.

A la trobada, vam explicar els diferents projectes en els quals hem desenvolupat tasques i les diferents col·laboracions que s'han fet amb cadascuna de les finques de custòdia. A més, vam aprofitar per a presentar en els pagesos el projecte de recuperació de prats de dall de l'Albera que estem gestionant, que també és un projecte de custòdia agrària, però amb un enfocament una mica diferent dels acords de custòdia agrària de pràctiques agràries respectuoses de col·laboració signats amb les finques agràries en actiu.

Foto: Custòdia Agrària

Trobada anual de les finques agràries amb acord de custòdia amb la IAEDEN.

I, finalment, volem comentar que durant aquest any, des de la IAEDEN, hem continuat participant en el Grup de Treball de Custòdia Agrària de la Xarxa Custòdia del Territori (XCT) que és un espai de trobada i intercanvi de les diferents entitats de Catalunya que tenim projectes de custòdia agrària i en la qual durant aquests anys, des de IAEDEN, hem assumit la coordinació del grup amb l'organització de les trobades d'entitats a escala de Catalunya i coordinant les diferents iniciatives.

SALVEM L'EMPORDÀ

GRANJA DE 2.000 PORCS A TOCAR L'ESTANY LLAMPOL DE L'ALBERA

LA IAEDEN i alguns veïns del municipi de Sant Climent Sescebes hem advertit a diferents administracions de la Generalitat de Catalunya de la irregular tramitació d'una granja de gairebé 2.000 porcs a 90 metres de l'estany de Llampol, que pertany al sistema hidrogràfic de les Basses de l'Albera. L'estany està catalogat com a hàbitat d'interès comunitari prioritari per la Unió Europea (HIC 3170) i del qual és necessari designar zones especials de conservació (ZEC). Per altra banda, es troba inclòs en l'inventari de zones humides de Catalunya, amb una normativa que no permet que hi hagi cap impacte ambiental sobre les seves aigües ni en la fauna i vegetació associada. El projecte i tota la seva tramitació ha ignorat la presència de l'estany i, per aquesta raó, ho hem posat en coneixement a les diferents administracions públiques: Direcció General de Biodiversitat, Agència Catalana de l'Aigua, Ajuntament de Sant Climent Sescebes i Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. Esperem que l'expedient es tramiti de nou amb totes les garanties i lluitarem per demostrar que aquesta activitat intensiva porcina és incompatible amb la defensa d'un estany d'especial conservació.

Els impactes a l'estany són de diversa consideració i cal tenir en compte el principi de precaució i no permetre cap risc en un hàbitat tan sensible ambientalment parlant:

- a) El consum d'aigua necessari per a l'activitat porcina, amb la construcció de pous d'abastament d'aigua, podria desestabilitzar el règim hidrogeològic de l'estany.
- b) Pot haver-hi un focus accidental de contaminació en l'activitat de la granja (abocament incontrolat de purins,...) amb un elevat impacte a l'estany a causa de la gran proximitat entre un i altre (90 metres).
- c) Tot i que el projecte diu que no cal adequar els camins, és impossible el pas de camions per transportar bestiar i proveïdors en la xarxa existent. Per tant, hi ha un risc d'impacte ambiental en l'adequació de camins. Alhora unes molèsties contínues a la fauna i vegetació protegida associada a l'estany a causa del pas de camions i a les molèsties i sorolls propis de l'activitat.

Cal la implicació dels ecologistes, però també de la comunitat científica per no permetre aquesta activitat i, alhora, sol·licitar que l'estany de Llampol sigui inclòs a la Xarxa Natura 2000, com la resta de les basses de l'Albera.

SOS COSTA BRAVA i les urbanitzacions que afecten l'Alt Empordà

La plataforma SOS COSTA BRAVA es va crear el 4 d'agost per lluitar contra les urbanitzacions més insostenibles del litoral gironí. Fins al moment, a l'Alt Empordà en tenim tres: Sa Guarda de Cadaqués, Roses-2 de Llançà i Empordà Parc de Pau. Tres casos que reflecteixen un model urbanístic caduc i obsolet.

Cadaqués: sector Sa Guarda

És una urbanització amb una superfície total de 14,89 hectàrees, amb 104 cases i un hotel de 4.000 m² de sostre i 50 habitacions.

Els paràmetres que la fan insostenible són: pendents superiors al 20%, naturalesa forestal dels terrenys, gran exposició visual i paisatgística, gran superfície annexa limítrofa amb el Parc Natural de Cap de Creus, afectació a nombrosos elements d'arqui-

tectura tradicional popular de la pedra seca (més de 17 km lineals de parets de pedra seca, 50 clopers i 8 barraques), afectació a torrenteres, recs i rieres, i a zones de domini públic hidràulic.

L'associació Amics de la Natura de Cadaqués és l'entitat que està treballant aquest projecte amb el suport de la IAEDEN-Salvem l'Empordà. Han presentat una petició de modificació puntual del planejament i d'estudi de la modificació del PGOU amb suspensió de llicències d'obres i de tramitació del projecte d'urbanització.

Llançà: sector Roses2

Urbanització situada en el límit amb el terme municipal del Port de la Selva, concretament en la zona anomenada Rec d'en Feliu i per sota de l'actual carretera del Port de la Selva, fins a la traça del camí de ronda. La superfície real de l'àmbit és de 4 ha. Hi ha un total de 36 parcel·les (8 de les quals estan construïdes) i en una d'elles s'hi poden ubicar 7 cases plurifamiliars. Una urbanització encaixonada entre el mar i el Parc Natural de Cap de Creus.

Els paràmetres que la fan insostenible són: pendents superiors al 20% en tot l'àmbit, afectació de la zona protegida marítima terrestre, calen estudis d'inundabilitat del rec de Sant Feliu, naturalesa forestal dels terrenys,

adjacència amb el Parc Natural de Cap de Creus, afectació a elements de patrimoni arquitectònic de pedra seca, central elèctrica dins la zona de domini públic hidràulic, afectació a una zona de connexió ecològica del Parc Natural de Cap de Creus associada al rec d'en Feliu.

La IAEDEN-Salvem l'Empordà hem encarregat un peritatge de la zona i s'ha enviat a l'Ajuntament i al Departament de Territori i Sostenibilitat amb l'objectiu de desclassificar aquest sector per incompliment de la normativa vigent.

Pau: sector Empordà Parc

Una urbanització que en la tramitació de l'any 1999 preveia 226 habitatges i un hotel en una extensió total de 37,8 ha i, per tant, d'unes dimensions superiors al conjunt construït del municipi –nucli de Pau i urbanització dels Olivars–. Aquesta urbanització afecta a la darrera i més important, per la seva extensió, connexió ecològica entre el Parc Natural de Cap de Creus i el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Aquest projecte ha anat fent moltes modificacions i després que l'Ajuntament de Pau presentés un recurs contra el Pla director urbanístic de la serra de Verdera, que reduïa substancialment la seva extensió, ha tingut diferents modificacions. Avui dia, la urbanització tindria unes 200 cases, lleugerament més reduïda, però segueix afectant la connexió consolidant una barrera edificada entre els parcs naturals.

Després de la campanya realitzada per SOS COSTA BRAVA, amb el suport de més de 25 entitats i associacions, amb un elevat ressò als mitjans de comunicació, d'intel·lectuals donant la seva opinió, de moltes reunions realitzades amb les administracions públiques..., la Generalitat de Catalunya, mitjançant el seu conseller de Territori i Sostenibilitat, ha dit que tenim raó i que cal posar fre a totes aquestes urbanitzacions insostenibles. Per aquest motiu, està redactant un Pla director urbanístic d'urbanitzacions insostenibles a la Costa Brava. Per això SOS COSTA BRAVA i la IAEDEN-Salvem l'Empordà farem tot el possible perquè aquestes urbanitzacions siguin desclassificades de manera definitiva.

Doncs ja hi ha prou indicadors econòmics, socials i ambientals que verifiquen que el creixement desmesurat no ens aporta progrés i ara és el moment de vetllar per altres vectors per garantir que la Costa Brava sigui sostenible i digne per viure-hi tot l'any.

CAP AL DECREIXEMENT

DEL SECTOR PORCÍ INDUSTRIAL

El sector porcí industrial català és insostenible des d'un punt de vista ecològic, però també des d'un punt de vista social i econòmic, i cal que realitzi urgentment un procés ordenat de reestructuració i decreixement.

El sector porcí industrial català és molt important, destaca sobre la resta de sectors agraris i ocupa un lloc significatiu en l'economia catalana. I és que sovint es reconeix l'agroindústria càrnia catalana com el clúster agroalimentari carni més important d'Europa, que exporta arreu del món. Aquest sector, que s'ha desenvolupat a Catalunya en els darrers 50 anys, actualment és insostenible.

Abans del 1960, la realitat productiva del sector porcí català era completament diferent. En aquell moment, la cabanya porcina catalana era de menys de mig milió de caps de bestiar porcí, i estava distribuïda en moltes explotacions petites i integrades al territori. Per contra, el 2017, el cens de porcí català va sobrepassar els 7,5 milions de caps de bestiar (a Catalunya se sacrifiquen més de 20 milions de porcs cada any), i ha passat a estar distribuït en poques explotacions de grans dimensions i molt poc integrades al territori, cosa que genera impactes ecològics i socials molt importants:

- El sector porcí industrial ha contribuït, juntament amb altres sectors productius, a la contaminació de les aigües subterrànies del nostre país. Tant és així que actualment el 41% dels aquífers de Catalunya estan contaminats per nitrats. Val la pena ressaltar que l'aigua potable serà un bé escàs en el futur.
- La intensificació de la producció ha suposat un empitjorament de les condicions de vida dels animals en les granges i una impossibilitat de desenvolupar el seus comportaments naturals, cosa que afavoreix l'aparició de malalties derivades de condicions de producció massa intensives, i obliga al tractament periòdic dels animals amb antibiòtics i altres substàncies de síntesi química.
- L'administració excessiva i amb finalitats productives d'antibiòtics en la ramaderia (el 99% dels 20 milions de porcs sacrificats a Catalunya cada any han estat tractats amb diversos antibiòtics durant la seva curta vida), juntament amb el mal ús que se'n fan en la medicina humana, està generant moltes resistències bacterianes, cosa que pot suposar un problema de salut pública important en un futur immediat.

- L'excés del consum de productes carnis que té la nostra societat, vinculat a una producció ramadera industrial, no és ni saludable per a les persones ni saludable per al planeta, i contribueix clarament al canvi climàtic.
- La intensificació de la ramaderia ha estat possible gràcies a l'explotació i el malbaratament de recursos energètics no renovables, els quals generen emissions que contribueixen al canvi climàtic i, a més, dels quals no en tenim garantit el subministrament futur.
- En els pròxims anys es començaran a viure de manera més clara els efectes del canvi climàtic, i això repercutirà en tots els sistemes productius, sobretot en aquells que no siguin resilients, com és el cas del sector porcí industrial.
- El desequilibri entre la cabanya porcina actual i la producció de matèries primeres que hi ha a Catalunya és abismal. Amb la superfície agrícola disponible a Catalunya per a la producció de matèries primeres destinades a l'alimentació animal i humana, caldria reduir a una setena part el sector porcí català actual.
- Qualsevol crisi sanitària, com l'arribada a Catalunya de la Pesta Porcina Africana, pot suposar una prohibició de l'exportació de productes carnis catalans i un daltabaix sense precedents d'aquesta economia eminentment exportadora.

Cal ser conscient que el sector porcí ha passat de ser un complement a ser la part principal de la renda agrària de moltes famílies, i que el sector porcí industrial genera molts llocs de treball a les granges, als escorxadors i a fàbriques de pinso, i indirectament a moltes empreses de serveis associades.

Foto: Llavora

Davant d'aquesta situació, i amb la necessitat que el sector porcí s'adapti als reptes ambientals i socials que té per davant i continuï fixant famílies al territori, considerem que **és molt urgent que se sotmeti a un procés de reestructuració, diversificació i decreixement ordenat**, i que s'aposti per un sector amb explotacions ecològiques, petites i integrades al territori.

Evidentment, aquest canvi no és possible si la societat no està prou madura per fer-lo, ja que és amb el nostre consum diari que decidim com volem que sigui la nostra societat. Fins quan hem de ser conscients que estem arribant al límit sense afrontar el moment que ens ha tocat viure?

Llavora

Projecte agrícola i ramader ecològic
per a la transformació del sector porcí
www.llavora.cat
[@llavora_com](https://twitter.com/llavora_com)

REFLEXIONS D'EN RAMON

CONTAMINACIÓ I SALUT

Avui voldria reflexionar sobre els problemes causats pels contaminants en la salut, em refereixo als produïts en sectors com el transport, l'energia, la indústria, l'alimentació etc., que són expulsats al medi i produeixen malalties.

Per a protegir els ciutadans, s'han definit valors límits de la contaminació i s'han aprovat legislacions arreu del món, però tot i això el problema persisteix i molts homes i dones continuen emmalaltint i morint. No sempre s'acompleixen els estàndards aprovats i, a més, les pressions són constants. És pràctica habitual que algunes transnacionals utilitzin els seus *lobbies* per pledejar amb els estats o per *influir* en les normatives i així aconseguen mantenir els seus perillosos productes a la venda.

L'OMS, entitat gens sospitosa per a l'*establishment*, ha publicat diversos informes sobre els milions de persones que moren cada any a causa dels productes contaminants que es llencen al medi ambient. Hi ha contra informes tranquil·litzadors que emanen des dels "Think Thanks" neoliberals, tot manifestant que no cal alarmar, ja que cada vegada és més gran la proporció dels que es curen gràcies als avenços mèdics, a la investigació i a la prevenció, i és cert, però no tots es curen. També alguns partidaris de l'*statu quo* opinen, amb gran cinisme, que els malalts per causes ambientals són danys col·laterals necessaris per al "progrés", una gran falsedat. Totes aquestes manifestacions porten implícit un missatge: adapteu-vos i confieu.

La contaminació produeix malalties de tipus neurològic, respiratori, cutani, al·lèrgic, cardiovascular, cerebrovascular, càncers de ronyó, bufeta, colorectal, pulmó, estómac, pròstata, fetge i mama. "L'Agència Internacional per a la investigació del Càncer", dependent de l'OMS, ha publicat un llistat amb 400 agents que són carcinògens, o probablement carcinògens o possibles carcinògens. Així no anem pas bé. Curiosament, els països més

desenvolupats són els que tenen una incidència més gran d'alguns tipus de càncer. Es podria definir absurdament l'índex de "progrés" d'un país pels casos d'un determinat càncer que es pateix. Aquests efectes en la salut haurien d'aturar-se però, en l'actual model econòmic, la prioritat és el benefici, contaminar menys o evitar determinats productes és un cost empresarial que s'evita en la mesura del possible. Els costos ambientals i sanitaris que provoquen s'intenten passar al sector públic i, conseqüentment, cada any hi ha més contaminants. La tecnologia ajuda en molts casos, però com diu Jorge Riechmann "presentar els problemes ecològics com a problemes tècnics és un reduccionisme a favor del capitalisme".

El problema, doncs, no és només tècnic, sinó de model, i no és gens fàcil sortir d'aquest embolic. Alguna cosa s'ha de fer abans que sigui massa tard, ja que la salut del planeta va de mal en pitjor. Per aconseguir un món més saludable han d'imposar-se polítiques que respectin la natura i no que vagin en contra d'ella. Podem confiar en les institucions per a aconseguir-les? No massa.

No obstant això, la societat civil també reacciona contra els contaminants, potser així aconseguirem quelcom, ja que algú va dir que les petites accions de molts poden aconseguir el que sembla impossible.

Ramon Caralt Elias

Gaudeix de l'aigua amb nosaltres TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ☛ Us descobrim els millors indrets en caiac
- ☛ A partir de 40€ al mes

LLANÇÀ - SANT PERE PESCADOR

- ☛ Sortides als Parcs Naturals del Cap de Creus i als Aiguamolls de l'Empordà
- ☛ Botiga de Llançà OBERTA sempre!

www.kayakcastabrava.com reserves@stkayak.com ☎ 972 12 11 12 - 627 43 33 32

QUÈ HEM DE FER AMB

ELS PLÀSTICS, ELS MICROPLÀSTICS I ALTRES M...?

Darrerament, TV3 ens va deprimir amb un documental sobre un “nou” element contaminant: em refereixo als microplàstics. Se sap que el 90% de la sal de cuina en porta, que el trobem present a les mostres de la nostra orina, i que ja formen part de l’estructura orgànica de moltes espècies marines. No ens hauria de sorprendre, si sabem que la gran illa de plàstic que sura enmig del Pacífic ja mesura el doble que França, i que cap a la meitat de segle els nostres oceans ja podrien contenir més plàstic que peixos. Com ja sabem, els plàstics es fabriquen a partir de compostos sintètics no biodegradables derivats del petroli. D’aquí ve el seu impacte paisatgístic, la mort d’animals marins, la toxicitat ambiental, els riscos sanitaris... Aquests greuges han portat alguns enginyers a investigar alternatives: em refereixo als bioplàstics.

N’hi ha de diversos tipus:

- els que s’obtenen a partir del midó de blat de moro, del blat, les patates o el tomàquet
- els que s’obtenen de la cel·lulosa dels arbres
- els que s’obtenen a partir de la fermentació de matèria vegetal amb bacteris

I entre els seus beneficis trobem que:

- no contenen substàncies químiques contaminants
- són biodegradables
- es poden reciclar com a fertilitzants

Passo a relatar, tot seguit, alguns exemples:

- les fibres del lli, el cànem i el coco poden substituir molts plàstics del sector de l’automòbil, l’arquitectura i la decoració
- l’Institut d’Arquitectura Avançada de Catalunya ha creat, recentment, bioplàstics a partir de les peles de la taronja
- a Mèxic, s’ha assolit aïllar de les llavors dels advocats un biopolímer que podria reemplaçar el polipropilè, el poliestirè i el polietilè (a Mèxic, cada mes es rebutgen unes 25.000 tones de llavors...)
- A Tailàndia i a l’Índia es comencen a fer servir envasos de plàstic amb els quals es pot cuinar, i s’elaboren a partir de certes fulles quan cauen dels arbres.

Tanmateix, les modestes repercussions comercials dels bioplàstics demostren que la nostra estimada “dictadura corporativa de mercat” prova d’impedir que aquells que es beneficien del petroli deixin de beneficiar-se’n. La qüestió encara té més *morbo* si considerem que en menys de 100 anys es pot haver acabat el petroli. Cosa que portarà, inevitablement, a la “nostra dictadura” a cercar alternatives energètiques i “plàstiques”..., després d’haver-nos provocat un escalfament global de cavall i d’haver-nos plastificat el planeta i les venes. La solució és ben palesa; depèn de tots nosaltres que els fem fora a temps.

Xavier Vizcaíno

BRAU EDICIONS

www.brauedicions.com

Col·lecció
Eines i feines

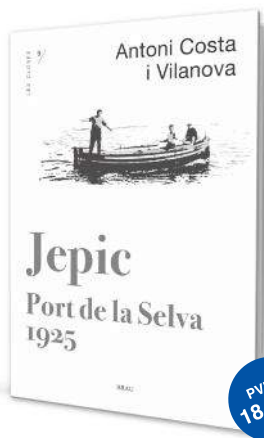
El vidre català

Jordi Carreras Barreda

PVP:
19,50 €

El primer llibre sobre el vidre a Catalunya. Una anàlisi rigorosa a través d'objectes d'ús comú com porrons o copes i d'altres de fantasia com càntrics de bateig o almorratxes.

PVP:
18,00 €

Jepic

Port de la Selva 1925

Antoni Costa i Vilanova

LES
CLOSES

Pròleg
Vicenç Pagès Jordà

La costa i la vinya del cap de Creus són l'escenari d'aquest drama mariner al voltant d'en Jepic i la Tina. Amb un llenguatge fresc i natural, podrem gaudir d'una bona descripció de la vida dels pescadors a primers de segle xx.